

Povzetek poročila o delu carinske službe v letu 2003

Uvod:

Prva poslovna strategija carinske službe je bila izdelana leta 1997. V letu 2001 in 2002 je bila dopolnjena in predstavlja strateški načrt razvoja službe do vključitve v EU. Strateški cilji CURS so naslednji:

1. pravilno izvajanje postopkov in učinkovito pobiranje dajatev,
2. višja raven zaščite družbe,
3. olajševanje pretoka blaga in potnikov,
4. izboljšanje strokovnosti dela zaposlenih in pogojev za njihovo delo,
5. celovita informacijska podpora v carinski službi,
6. priprava službe na vstop v EU.

Letno poročilo je sestavljeno iz poglavij, ki sledijo navedenim strateškim ciljem Poslovne strategije 2002, ki predstavlja okvir, v katerem se je carinska služba dobro in celovito pripravljala na vstop v EU.

Namen letnega poročila je podati pregled delovanja pomembnejših opravljenih del carinske službe v preteklem letu, ki je bilo eno najpomembnejših v pripravah za prevzem evropskega pravnega reda in izvajanje carinske zakonodaje v novih razmerah polnopravnega članstva v EU.

Vsebina:

1. pravilno izvajanje postopkov in učinkovito pobiranje dajatev

Carina je v letu 2003 pobrala 719 milijard SIT kar je bilo preko polovica državnega proračuna. Od tega predstavlja DDV od uvoženega blaga 63 %, trošarine 28%, ostalo so carine, takse, davki ter zamudne obresti ki predstavljajo manjši delež v pobranih dajatvah.

Da bi zagotovili pravilnost podatkov in pravilno izvajanje postopkov je bilo v fazi carinjenja opravljeno 19% kontrol preverjanj listin , 2% preverjanj porekla blag, 2% uvrstitve blaga , 4% drugih preverjanj ter 1% celovitega preverjanja. Izvedeno je bilo 908 naknadnih kontrol v podjetjih.

2. višja raven zaščite družbe

Z namenom odkrivanja in preprečevanja carinskih goljufij je bilo na podlegi odredb generalnega direktorja opravljenih 151 inšpekcijskih pregledov. Inšpekcijski pregledi so bili usmerjeni v ugotavljanje nepravilnosti pri prijavljanju carinske vrednosti, preferencialnih obravnavah in uvrščanju v kombinirano nomenklaturu pri sprostitvi blaga v prost promet oziroma v preverjanje pravilnosti izvajanja carinskih postopkov pri izvozu blaga in uvozu blaga, namenjenega proizvodnji za izvoz. Pod drobnogledom je bilo predvsem blago, ki je zavezano plačilu visokih uvoznih dajatev (trošarinski izdelki, tekstil, osebna vozila, prehrabeni izdelki). Odkrito je bilo za 292 milijonov premalo plačanih dajatev.

Carinska služba je odkrila 65 kg heroína, 60 kg marihuane in nekaj drugih drog, nekaj kosov orožja, večjo količino tihotapljenih zaščitnih ptic.

Carina je kontrolirala namensko uporabo mineralnih goriv. Opravljeno je bilo 4698 kontrol, od tega je bilo 599 pozitivnih.

CURS je bila aktivno vključena v prevzem in izvajanje nove carinske zakonodaje ter zakonodaje z naslednjih področij:

- blago z dvojno rabo,
- preprečevanje pranja denarja
- zaščita intelektualne lastnine
- konvencija CITES
- kulturna dediščina
- predhodne sestavine za prepovedane droge
- varnost proizvodov
- gensko spremenjeni organizmi
- zdravstveno varstvo rastlin in živali

3. olajševanje pretoka blaga in potnikov,

Smisel uvajanja poenostavitve je olajšanje pretoka blaga in omogočanje hitrejših in cenejših carinskih postopkov. Potrebam gospodarstva se carina prilagaja tudi na področju informacijske tehnologije.

Za deklariranje blaga na podlagi knjigovodskih vpisov (hišno carinjenje) je trenutno veljavnih 587 dovoljenj za uvozne postopke (KVU) in 293 dovoljenj za izvozne postopke (KVI). Za poenostavljeni postopek deklariranja (vlaganje carinske deklaracije v obliki komercialnega ali drugega uradnega dokumenta) je veljavnih 198 dovoljenj za uvoz blaga (PDU) in 86 dovoljenj za izvoz blaga (PDI). Trenutno je 824 podjetij, ki uporabljajo poenostavitve v carinskih postopkih.

4. izboljšanje strokovnosti dela zaposlenih in pogojev za njihovo delo,

31. decembra 2003 je bilo v carinski službi zaposlenih 2228 delavcev. Takoj po sprejemu oziroma potrditvi akta o reorganizaciji carinske službe zaradi vstopa RS v EU na vladi (sklep Vlade RS št. 024-03/2001-2, z dne 23. 1. 2003) je carina prioritarno pričela z aktivnostmi za izvajanje ukrepov za odpravljanje socialno-ekonomskih posledic reorganizacije carinske službe. Izvajanje kadrovskega prestrukturiranja je temeljilo na izhodiščih, da se delavci, katerih delo bo postalo nepotrebno, prerazporedijo na druga opravila v carinski službi v istem ali drugem carinskem uradu oziroma v okviru Generalnega carinskega urada ali se razporedijo na delo k drugim državnim organom, tako da do prenehanja delovnega razmerja ne bo prišlo. Če delavcem ne bi bilo mogoče zagotoviti zaposlitve znotraj carinske službe niti v okviru drugih državnih organov, se predvidi najustreznejši zakonski ukrep, ki delavcu zagotavlja socialno varnost.

V okviru 1. sklopa aktivnosti so bili predvideni naslednji postopki:

- za realizacijo posebnega sklepa vlade o premetitvi 150 carinikov v Policijo za delo na mejnih prehodih za obmejni promet z Avstrijo in Italijo zaradi prenosa pristojnosti opravljanja mejne kontrole s CURS na Policijo s 1. 5. 2004;
- premestitev odvečnega števila carinskih delavcev, ki ne bodo premeščeni v Policijo, v druge državne organe, glede na izkazane potrebe po novih zaposlitvah zaradi novih nalog ob vstopu v EU v drugih državnih organih;
- zagotovitev formalnih in finančnih pogojev za dokup pokojninske dobe starejšim, težko zaposljivim carinskim delavcem in s tem zagotovitev formalnih pogojev za njihovo upokojitvev.

V okviru 2. sklopa aktivnosti so bili predvideni postopki:

- priprava in realizacija programa presežnih javnih uslužbencev, če na podlagi ponudbe zaposlitev v drugih državnih organih ne bo mogoča premestitev potrebnega števila carinskih delavcev v druge državne organe na podlagi njihove volje za premestitev v drug organ;
- izvedba internih razpisov za zaposlitev na novih nalogah v Generalnem carinskem uradu in
- razporeditev po posameznih carinskih uradih, kjer se ustanovijo nove organizacijske enote zaradi opravljanja novih nalog ob vstopu v EU oziroma poveča potreba po delavcih na že obstoječih carinskih nalogah.

V okviru 3. sklopa aktivnosti je bila predvidena izvedba postopkov za premestitev carinskih delavcev na druga delovna mesta, če carinskih delavcev na izvedene interne razpise za delo na drugih prostih delovnih mestih v carinski službi ne bo zadovoljiv.

Izobraževanje delimo na osnovno izobraževanje, dopolnilno izobraževanje in razno strokovno usposabljanje. Osnovno izobraževanje je namenjeno novo zaposlenim delavcem, ki opravljajo strokovni izpit, dopolnilno usposabljanje predstavljajo razna jezikovni in računalniški tečaji, Strokovno usposabljanje pa je tisto, ki je namenjeno carinskim delavcem, da bi spoznali nova področja, razvili posebna znanja in izpopolnili svojo strokovnost pri delu.

Glede na spremembe, ki se bodo zgodile z vstopom v EU je teklo izobraževanje glede sprememb zakonodaje in njenega izvajanja, še več aktivnosti na tem področju pa bo v mesecih pred vstopom.

5. celovita informacijska podpora carinski službi,

Carinski informacijski sistem omogoča celovit pregled in nadzor nad izvajanjem carinskih postopkov ter nudi uporabo carinskih poenostavitve kot so elektronsko vlaganje carinskih deklaracij (98%), brezpapirno poslovanje ter nadzor nad terjatvami ter plačili.

Kljub razvitosti obstoječega sistema, bodo potrebne ob vstopu večje spremembe sistema zaradi nove evropske carinske zakonodaje in tudi zaradi uvedbe novih računalniških sistemov.

Ti novi sistemi so predvsem:

NCTS (New Computerised Transit System), ki predstavlja enoten tranziten sistem EU in EFTA držav, se pa bistveno razlikuje od dosedanjega tranzitnega modula v uporabi. Predvidoma naj bi novi sistem zaživel januarja 2004.

TARIC pomeni po francosko Tarif Intégré de la Communauté ali integrirana tarifa Skupnosti. Vse države članice EU morajo biti povezane s TARIC strežnikom v Bruslju, da je omogočena avtomatska elektronska distribucija teh podatkov. Tudi CURS se bo povezala s to bazo podatkov preko skupnega komunikacijskega omrežja Evropske komisije, CCN.

Zaradi dinamike sprememb trgovinske politike Skupnosti, se podatkovna baza TARIC dnevno spreminja (do 3000 zapisov na dan), kar pomeni, da je potrebno bazo dnevno ažurirati spremljati in njene določbe izvajati. To je mogoče samo s pomočjo računalniškega sistema, ki mu kratko rečemo TARIC, pomeni pa:

- sprejem dnevne podatkovne baze iz Bruslja
- ažuriranje nacionalne baze TARIC
- izvajanje zahtevanih trgovinskih ukrepov
- pobiranje ustreznih carinskih dajatev (75% carine bo lasten prihodek Skupnosti)

6. priprava carinske službe na vstop v EU.

Skozi celo leto je carina sodelovala pri pravi predpisov, ki bodo potrebni po vstopu Slovenije v EU. Med novimi področji, ki se odpirajo ob vključitvi v EU sta pomembnejši področje Skupne kmetijske politike in področje zbiranja statističnih podatkov o trgovini znotraj Skupnosti ali Intrastat.

Skupna kmetijska politika zahteva novo organiziranost ter poseben nadzor nad uvozom in izvozom kmetijskih izdelkov iz Skupnosti. Izvoz kmetijskih izdelkov je pogosto subvencioniran, zato je carinska kontrola in njena strokovnost pogoj za dobro delovanje sistema in kontrolo porabe sredstev kmetijske politike.

Intrastat vsebuje zajemanje in obdelavo podatkov o trgovini med državami EU, torej o notranji trgovini. Podatke o prodaji oziroma nakupu bodo slovenska podjetja sporočala posebni enoti na carini, ki bo skrbela za zajem podatkov v Sloveniji.

Carinska uprava je postavila nove organizacijske enote, ki so se ukvarjale z uvajanjem novih področij v slovensko carino. Obenem pa so bili postavljeni tehnični sistemi, ki bodo podprli delovanje carinske službe ob vstopu v EU.

Zaključek:

Leto 2003 je bilo zelo intenzivno v smislu prilagajanja carinske zakonodaje in postopkov. Glede na dosežene finančne učinke in rezultate, ki jih je dosegla CURS ocenjujemo da je bilo uspešno.